

Informacje dotyczące obowiązku zakrywania ust i nosa oraz stosowania RODO w szkołach w związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanego wirusem SARS-CoV-2

Rzeszów, 2020-09-09

PIP.537.42.2020

Podkarpacki Kurator Oświaty wyjaśnia najważniejsze kwestie związane z organizacją szkoły w okresie stanu epidemii.

Maseczki dla uczniów przebywających w szkole – tylko decyzją dyrektora.

Dyrektorzy szkół, odpowiedzialni za zapewnienie bezpieczeństwa, mogą wprowadzać regulaminem, procedurą obowiązek noszenia przez uczniów maseczek we wspólnych przestrzeniach, np. na korytarzach, w szatniach.

Zgodnie z art. 68 ustawy Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 910 ze zm.), cytuję: „1. Dyrektor szkoły lub placówki w szczególności: 1) kieruje działalnością szkoły; 6) wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę; 7) wykonuje inne zadania wynikające z przepisów szczególnych” oraz „uwzględnia w funkcjonowaniu jednostki przepisy odrębne dotyczące ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz wytycznych ministra właściwego do spraw zdrowia, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.” (§ 13c Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 r. poz. 1394).

Wytyczne, które zostały opracowane przez GIS (Głównego Inspektora Sanitarnego), wynikają z zapisów art. 8a ust. 5 ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz.U z 2019 r. poz. 59), który stanowi: „Główny Inspektor Sanitarny lub działający z jego upoważnienia inny organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej **może wydawać osobom prawnym, osobom fizycznym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, w szczególności podmiotom wykonującym działalność leczniczą, pracodawcom, podmiotom prowadzącym działalność w zakresie lotnictwa cywilnego, użytkownikom statków powietrznych,**

użytkownikom cywilnych statków powietrznych niewpisanych do rejestru statków powietrznych oraz zarządzającym lotniskami (...)

pkt 2: „**zalecenia i wytyczne** określające sposób postępowania w trakcie realizacji zadań

- w przypadku stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.”

Zatem zalecenia i wytyczne mogą być skierowane do szkół, czy też przedszkoli. Wynikają one z ustawy i na podstawie ustawy są wydawane. To ustawa jest źródłem powszechnie obowiązującego prawa, a w związku z tym wydane na jej podstawie (z jej upoważnienia) zalecenia i wytyczne mogą stanowić podstawę do podejmowania określonego działania (np. badania temperatury). Mierzenie temperatury nie narusza praw dziecka, jeżeli znajduje umocowanie w przepisach wewnętrznych szkoły (np. regulaminach, procedurach), opracowanych przez dyrektora szkoły i wydanych w oparciu o obowiązujące akty prawne regulujące funkcjonowanie szkoły w czasie epidemii.

Niezwykle ważna jest ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2008 r. Nr 234, poz. 1570, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1239), gdyż na jej podstawie (art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-12) wydano Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1356), a poświęcony nakazowi noszenia maseczek/przyłbic **§ 24 ust. 3 pkt 15** dodany rozporządzeniem z dnia 1.09.2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1505), które weszło w życie 2.09.2020 r. **mówi o niestosowaniu obowiązku zakrywania ust i nosa**, przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego m.in. w przypadku:

pkt. 2: „dziecka do ukończenia 5. roku życia;”

pkt 15: „uczniów i dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz osób zatrudnionych w przedszkolu, szkole lub placówce oświatowej - na ich terenie, chyba że kierujący takim podmiotem postanowi inaczej.”

pkt. 4: „osoby wykonującej czynności zawodowe, służbowe lub zarobkowe w budynkach, zakładach, obiektach, placówkach i targowiskach (straganach), o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c i d, z wyjątkiem osoby wykonującej bezpośrednią obsługę interesantów lub klientów w czasie jej wykonywania;”

Zatem, pracownicy szkoły, uczniowie i dzieci nie mają obowiązku noszenia maseczek, natomiast powinni zakrywać usta i nos tylko wtedy, gdy dyrektor wskaże taki obowiązek w regulaminie, bądź innych procedurach wewnętrznych.

Obowiązek zakrywania ust i nosa obowiązuje na terytorium całej Polski w poniższych sytuacjach: § 24 ust. 1 ww rozporządzenia: „**do odwołania nakłada się obowiązek zakrywania, przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego (...) ust i nosa:**

1) *w środkach publicznego transportu zbiorowego, na statkach pasażerskich w żegludze krajowej w rozumieniu przepisów o bezpieczeństwie morskim lub statkach żeglugi śródlądowej, przeznaczonymi lub używanymi do przewozu osób oraz w pojazdach samochodowych, którymi poruszają się osoby niezamieszkujące lub niegospodarujące wspólnie;*

2) *w miejscach ogólnodostępnych, w tym:*

a) *na drogach i placach, na terenie cmentarzy, parków, zieleńców, promenad, bulwarów, ogrodów botanicznych, ogrodów zabytkowych, plaż, miejsc postoju pojazdów, parkingów leśnych,*

b) *na terenie nieruchomości wspólnych w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz.U. z 2020 r. poz. 532 i 568) oraz na terenie takich nieruchomości o innych formach posiadania*

- **chyba, że zostanie zachowana odległość co najmniej 1,5 m od przebywających w tych miejscach osób,**

c) *w zakładach pracy oraz w budynkach użyteczności publicznej przeznaczonych na potrzeby: administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny,*

d) *w obiektach handlowych lub usługowych, placówkach handlowych lub usługowych i na targowiskach (straganach);*

3) w trakcie sprawowania kultu religijnego, w tym czynności lub obrzędów religijnych, w budynku użyteczności publicznej przeznaczonym na potrzeby kultu religijnego oraz na cmentarzu.

2. Do odwołania nakłada się obowiązek zakrywania ust i nosa przy pomocy maseczki na statkach powietrznych. ”

Rodzice przychodzący do szkoły mają obowiązek zakrywania ust i nosa, przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki lub przyłbicy.

Obowiązek ten wynika z § 24 ust. 1 pkt 2c ww rozporządzenia i nie wymaga uregulowania w statucie, bądź innych dokumentach proceduralnych szkoły.

Na podstawie tego przepisu dyrektor szkoły powinien od wszystkich osób trzecich, w tym od rodziców wchodzących do szkoły wymagać stosowania środków ochronnych: osłony ust i nosa, rękawiczek jednorazowych lub dezynfekcji rąk.

W przypadkach uzasadnionych nadzwyczajnymi okolicznościami zagrażającymi życiu lub zdrowiu dzieci i młodzieży minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, może czasowo ograniczyć lub czasowo zawiesić funkcjonowanie jednostek systemu oświaty na obszarze kraju lub jego części, uwzględniając stopień zagrożenia na danym obszarze (art. 30b ustawy Prawo oświatowe), *minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, może wyłączyć stosowanie niektórych przepisów niniejszej ustawy, ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o finansowaniu zadań oświatowych w odniesieniu do wszystkich lub niektórych jednostek systemu oświaty, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 30b, w szczególności w zakresie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego, oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, przeprowadzania egzaminów, organizacji roku szkolnego i organizacji pracy tych jednostek, a także wprowadzić w tym zakresie odrębne unormowania, tak aby zapewnić prawidłową realizację celów i zadań tych jednostek* (art. 30c ustawy Prawo oświatowe).

Na podstawie ww ustawy wydano Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie **szczególnych rozwiązań** w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. z 2020 r. poz. 493 ze zm.).

Należy zauważyć, że Minister Edukacji Narodowej zaznaczył, że wytyczne przygotowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Zdrowia oraz Główny Inspektorat

Sanitarny mają elastyczny charakter i pozwalają dyrektorom szkół na stworzenie wewnętrznych regulaminów odpowiednich do warunków panujących w danej szkole. Dodał również: „*że dyrektorzy mają prawo do tego, by w szczególnych sytuacjach większego zagrożenia epidemicznego, bądź niekorzystnych warunków lokalowych wprowadzić jakieś dodatkowe obostrzenia.*”

Regulując kwestię oświadczeń **RODO**, Prezes UODO wydał w dniu 12 marca 2020 r. stanowisko, zgodnie z którym przepisy o ochronie danych osobowych nie mogą być stawiane jako przeszkoda w realizacji działań w związku z walką z koronawirusem. Zgodnie bowiem z motywem 46 RODO przetwarzanie danych osobowych jest możliwe również w przypadkach, gdy jest to niezbędne do ochrony interesu, który ma istotne znaczenie dla życia osoby której dane dotyczą (np. w sytuacji gdy przetwarzanie jest potrzebne do celów humanitarnych w tym monitorowania epidemii i ich rozprzestrzeniania się).

Niniejsze stanowisko Podkarpackiego Kuratora Oświaty ma charakter opinii i jest analizą wybranych obowiązujących przepisów prawa.

PODKARPACKI KURATOR OŚWIATY

Małgorzata Rauch